

Professional training of law enforcers in the context of a systematic approach

O.O. Ievdokimova

Kharkiv national university of internal affairs, Kharkiv, Ukraine

Article info

Received 10.02.2017

Accepted 16.06.2017

Kharkiv national university
of internal affairs, Kharkiv,
Ukraine

elena25eva@gmail.com

Євдокимова, О.О. (2017).
Професійна підготовка
правоохоронців у контексті
системного підходу.
Fundamental and applied
researches in practice of
leading scientific schools, 21
(3), 88–93.

Ievdokimova, O.O. (2017). Professional training of law enforcers in the context of a systematic approach. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*, 21 (3), 88–93.

The process of law enforcers training is considered in the article as a social institution, the development and functioning of which are due to all factors and conditions of the existence of society as a whole: economic, political, social, cultural and other. In the context of Ackoff and Emery theory, the law enforcers' training is considered as a purposeful system. The peculiarity of a purposeful system is that it always achieves its goals and this is what makes its operation successful. Important consequences of purposefulness are the presence in the system of its characteristics, such as activity, dynamism, self-organization and self-reproduction.

The psychological support of the professional training process opens the prospects for improving the quality of law enforcers training on the basis of the idea of self-worth of the personality of the future specialist and personality-oriented approaches by establishing a feedback link between training and law enforcement practice, expanding the purpose-setting basis, specifying the training goals, activating of the training process. At the same time, the objectives of law enforcers training acquire special facilities and guidelines: the formation of an active and creative person capable of long-term development and improvement in the process of formation of professional competence. The meaning of organization of the psychological support of the professional training process is to create conditions for the formation of cadets' experience of independent decision of cognitive, communicative, organizational, moral and other problems that are not formed sufficiently in the context of modern content of education. The capacity of the system of professional training for change is largely determined by the approach to setting goals, selecting content, organizing the educational process, assessing the results achieved. The result of the professional training system is a specialist, which can also be presented as a purposeful system. On the other hand, the state and the law-enforcement system are always linked together as Siamese twins: when the state changes - automatically changes are transmitted to the goals and means of the law-enforcement system, and, accordingly, the introduction of professional training of specialists. The uncertainty of the goals generates the uncertainty of the paths to them.

Key words: professional training, purposeful system, self-organization, self-reproduction.

Професійна підготовка правоохоронців у контексті системного підходу

О.О. Євдокимова

Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків, Україна

У статті процес професійної підготовки правоохоронців розглянуто як соціальну інституцію, розвиток і функціонування якої обумовлені усіма чинниками й умовами існування суспільства в цілому: економічними, політичними, соціальними, культурними й іншими. У контексті теорії Акоффа й Емері, професійну підготовку правоохоронців розглянуто як цілеспрямовану систему, тобто таку, що «переслідує одну і ту ж ціль, змінюючи свою поведінку при зміні зовнішніх умов; а також таку, що може змінювати свої завдання й у постійних зовнішніх умовах, тобто сама обирає й завдання, і засоби їхнього виконання». Особливість цілеспрямованої системи полягає в тому, що вона завжди досягає цілей і саме це робить її функціонування успішним. Важливими наслідками цілеспрямованості є наявність у системи таких її властивостей, як активність, динамічність, самоорганізація, самовідтворення.

Ключові слова: професійна підготовка; цілеспрямована система; самоорганізація; самовідтворення.

Статтю підготовлено відповідно до тематичного плану наукових досліджень кафедри психології Харківського національного університету внутрішніх справ у межах НДР «Психологічне, педагогічне та соціологічне забезпечення правоохоронної діяльності» (номер державної реєстрації 0113U008196).

Вступ

Перш ніж приступити до розкриття особливостей процесу професійної підготовки у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання, вважаємо за доцільне розглянути систему професійної підготовки взагалі як соціальну інституцію, як одну із соціальних підструктур суспільства. Зміст освіти, в тому числі і професійної освіти, відображає стан суспільства, перехід від одного його стану до іншого. У наш час - це перехід від індустріального суспільства ХХ століття до постіндустріального (або інформаційного) ХХІ століття. Розвиток і функціонування освітніх процесів обумовлені усіма чинниками й умовами існування суспільства в цілому: економічними, політичними, соціальними, культурними й іншими. Американський дослідник С. Вільямс у 2012 році писав про вплив протестних акцій на необхідність удосконалення системи професійної підготовки поліціантів. Зокрема, автор зазначає, що порушення громадського порядку по всій країні (США) зростають. Поліцейські стикаються з більш серйозними викликами. Звичайна підготовка, включаючи тактичну, яка традиційно пропонується в академіях, більше не виявляється достатньою. Поліцейські потребують більшого, ніж механічні навички чи можливості механічного ж запам'ятовування. Наразі, на думку американських дослідників, потрібною виявляється підготовка більш високого рівня, яка б включала проблемне навчання, формування критичного мислення та навичок міжособистісного спілкування. Підвищення рівня навчання, робить висновок С. Вільямс, може сприяти зменшенню порушень громадського порядку та кращій підготовці поліцейських до взаємодії з

представниками різних шарів населення (Williams, 2012).

Обговорення

До складу системи, у якій протікає педагогічний процес, дослідники найчастіше відносять: суб'єктів й об'єктів виховання в широкому сенсі, різноманітні зв'язки, що проявляються між ними, а також умови, у яких протікає процес їх взаємодії. Педагогічний процес у цьому зв'язку розглядають як взаємодію суб'єктів і об'єктів виховання, спрямовану на вирішення завдань освіти, виховання й загального розвитку учнів. Процесуальними компонентами є не самі викладачі й курсанти, й не умови підготовки (це компоненти системи, у якій протікає процес), а *ціль, завдання, зміст, методи, засоби й форми* взаємодії педагогів і учнів, а також результати, що при цьому досягаються. Це універсальні характеристики будь-якої діяльності й взаємодії, які повністю є властивими й педагогічному процесу. Їх можна йменувати як цільовий, змістовний, організаційно-діяльнісний і аналітико-результативний компоненти процесу професійної підготовки. Єдність компонентів педагогічного процесу, їх взаємозв'язків і цілісних властивостей складає його структуру. Таким чином, поняття «система, у якій протікає процес» і «процес як система» не є ідентичними, хоча й не можуть розглядатися ізольовано, тому що система, у якій протікає процес, виступає як би матеріалізованою основою самого процесу. Європейські дослідники Т. Фелтес та Р. Піс підкреслюють важливість *концептуалізації* вимог до підготовки правоохоронців та вказують на те, що моделі поліцейської освіти мають містити: чіткі цілі; суспільно-орієнтований зміст

навчальних програм; і відповідний метод, щоб полегшити перехід від правоохоронної діяльності до співпраці з громадськістю (Feltus, 2002; Pease, 2006).

Будь-яку суспільну систему перш за все цікавить результат функціонування освітньої системи. Освіта як результат може розглядатися у двох планах. Перший — образ того результату, який має бути отриманий конкретною освітньою системою і зафіксований у формі освітнього стандарту.

Другий план існування результату освіти — це сама людина, що пройшла навчання й професійну підготовку у певній освітній системі. Її досвід як сукупність сформованих інтелектуальних, особистісних, поведінкових якостей, знань і вмінь дозволяє їй адекватно діяти на цій підставі у будь-якій ситуації.

Не дивлячись на те, що вже давно в психології системний підхід заявлений як методологічна основа вивчення педагогічного процесу, практика сьогодення свідчить про недостатнє проникнення ідей системного підходу у свідомість викладачів-практиків. Відсутність системних уявлень про цілісний процес професійної підготовки у професійній свідомості педагогів, є, на наш погляд, однією з головних причин, що призвели до відсутності необхідних міждисциплінарних зв'язків, порушення наслідування змісту, форм і методів навчання та професійної підготовки.

На основі ідей Р. Акоффа й Ф. Емері про цілеспрямовані системи, ми пропонуємо розглядати процес професійної підготовки фахівця як цілеспрямовану систему (Ackoff, Emery, 1974). Доречність такого припущення обумовлена цілеспрямованою природою психічного: «Світ психічного характеризується тим, що в ньому відбувається не тільки відтворення будь-яких істотних властивостей, але й постійне породження нового, у силу того, що жива істота є системою, що переслідує цілі» (Ackoff, Emery, 1974, р. 45). Оскільки головними дійовими особами педагогічного процесу є носії психічного (педагог, курсанти або студенти), то «постійне породження ними нового» означає процес їхнього психічного розвитку. При цьому сам розвиток також виступає як цілеспрямований процес. Однак важливо не тільки постулювати це положення, але й представити його в розгорнутому вигляді, а також сформулювати умови, за яких процес професійної підготовки набуває цілеспрямованості. «Система є цілеспрямованою, якщо вона переслідує одну і ту ж ціль, змінюючи свою поведінку, при зміні зовнішніх умов, а також може змінювати свої завдання й у постійних зовнішніх умовах, тобто сама обирає й завдання, і засоби їхнього виконання» (Ackoff, Emery, 1974, р. 22, 40). Особливість цілеспрямованої системи полягає в тому, що вона завжди досягає цілей і саме це робить її функціонування успішним. Важливими наслідками цілеспрямованості є наявність у системи таких її властивостей, як *активність*, *динамічність*, *самоорганізація*, *самовідтворення*.

Активність процесу професійної підготовки як цілеспрямованої системи спрямована на зміну як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. У зовнішньому середовищі процес професійної підготовки тісно взаємодіє із системами «практика», окремими

випадками якої є системи «правоохоронна діяльність», і «наука», у тому числі «право як наука». Щодо системи «правоохоронна діяльність» - процес професійної підготовки обслуговує її потреби у кваліфікованих кадрах. Зміни у внутрішньому середовищі стосуються психічного розвитку суб'єктів процесу професійної підготовки.

Динамічність процесу професійної підготовки як цілеспрямованої системи передбачає постійну зміну внутрішніх станів системи, тобто зміну цілей її функціонування, педагогічних завдань, відновлення наукової й навчальної інформації, удосконалення методів і форм підготовки, рівня підготовленості курсантів і педагогічної майстерності викладачів.

Самоорганізація процесу професійної підготовки припускає можливість його відтворення, удосконалення й саморозвитку як складної динамічної системи.

Важливою властивістю цілеспрямованої системи є *самовідтворення*. Результатом функціонування процесу професійної підготовки є фахівець, якого теж можна представити у вигляді цілеспрямованої системи. З іншого боку держава і правоохоронна система завжди пов'язані між собою як сіамські близнюки: змінюється держава - автоматично змінюються та цілі та засоби діяльності правоохоронної системи, а, відповідно й настановлення у системі професійної підготовки фахівців.

Цікавими з цієї точки зору є погляди науковців у царині синергетики, які зазначають, що нестабільність і нестійкість є фундаментальними характеристиками світобудови (Knyazeva, Kurdyumov, 1994), і що «будь-які людські і соціальні взаємодії ... є вираженням невизначеності відносно майбутнього» (Knyazeva, Kurdyumov, 1994, р.48). Синергетика вивчає й розкриває закономірності й умови функціонування самоорганізованих, тобто відкритих і нелінійних систем. Відкритість системи означає наявність у ній джерел і стоків, обміну речовиною й енергією з навколишнім середовищем, а нелінійність - можливість несподіваних, емерджентних змін напрямку протікання процесу (Knyazeva, Kurdyumov, 1994). У зв'язку з тим, що нестійкість, нестабільність і нерівноважність відносяться до фундаментальних характеристик світобудови, у тому числі до будь-якої людської й соціальної взаємодії, логічним буде вважати, що всі вони є справедливими й для процесу професійної підготовки в цілому й для головних його суб'єктів - курсантів і викладачів. А якщо й педагогічний процес, і людина мають наведені характеристики, отже, вони належать до класу систем, що самоорганізуються.

Існує ще одна обставина, пов'язана з аналізом систем, що самоорганізуються. Одною з найважливіших властивостей будь-якої системи є *властивість розвитку*. Але що є його джерелом? Поширеність гомеостатичної моделі розвитку привчила нас до думки про те, що головна умова збереження життєздатності - це збереження рівноваги, стабільності, стійкості тощо. Однак синергетичний підхід заперечує цьому сталому підходу. Одна з найважливіших аксіом синергетики говорить: «Без нестійкості немає розвитку» (Knyazeva, Kurdyumov, 1994, р. 11). Нестійкість може виступати умовою стабільного й динамічного розвитку. Тільки

системи, далекі від рівноваги, системи у стані нестійкості, здатні спонтанно організовувати себе й розвиватися. Стійкість і рівновага - це, так сказати, глухі кути еволюції. ... Нестійкість означає розвиток, розвиток відбувається через нестійкість, через біфуркації, через випадковість» (Кнызева, Kurdyumov, 1994, р. 13-14). Ці висновки мають свою певну передісторію у науці. Ми маємо на увазі роботи Е. Бауера в галузі теоретичної біології й сформульований ним у 1935 році «принцип стійкої нерівноваги живих систем», відповідно до якого нерівноважний стан означає стан працездатності системи.

Таким чином, і вже відомі науці факти (Е. Бауер, Д.Узнадзе, Б.Г.Ананьєв) і нові дані, набуті в межах синергетичного підходу, демонструють нам нову модель світу; світу, в основі якого лежать нестабільність, нестійкість, нерівновага. Все сказане відносно властивостей цілеспрямованої системи і змушує нас уважно придивитися до її провідної характеристики - цілеспрямованості й уважати її найважливішою для процесу професійної підготовки, такою, що забезпечує його успішність. При цьому зосередити увагу потрібно на виявленні умов, за яких система набуває цілеспрямованості.

Перша з них впливає із самого поняття цілеспрямованості. Необхідною умовою забезпечення цілеспрямованості системи професійної підготовки є наявність низки цілей навчання й виховання як перспективних (стратегічних), так і найближчих (тактичних). Під цілями (мішенями) ми перш за все розуміємо розгортання так званої моделі фахівця або, як прийнято її називати, кваліфікаційної характеристики. Вимоги до демократичних засад поліцейської діяльності (професіоналізм, відповідальність, законність), зазначає О. Маренін, забезпечують потенційну основу для розуміння того, як *націленість* на поліцейську освіту може сприяти навчанню і розвитку співробітників поліції на всіх рівнях поліцейської ієрархії і визнання практичної користі "цінностей" як двигунів реформи поліції (Marenin, 2005, р. 109).

Другою необхідною умовою цілеспрямованості системи професійної підготовки є наявність у її головних суб'єктів — викладачів і курсантів — *можливості обирати* як цілі, так і способи їхнього досягнення. Взагалі уже сама системна діяльність нав'язує процедуру вибору. У той же час відомо, що операція вибору є однією з головних у межах психічної діяльності. Отже, можливість її здійснення є водночас й умовою, і способом розвитку різних психічних утворень, як інтелектуальних, так і особистісних.

Третьою умовою існування цілеспрямованої системи професійної підготовки є усвідомлення всіма його суб'єктами *значущості цілей, що обираються*. Звідси впливає й четверта умова цілеспрямованості системи професійної підготовки. Тільки значуща для суб'єкта ціль спонукає його до активної діяльності, тобто виконує власне мотивуючу функцію. Отже, постає питання про створення потужної *мотиваційної основи* діяльності суб'єктів процесу професійної підготовки — курсантів і викладачів.

Такими є умови забезпечення цілеспрямованості системи професійної підготовки. Однак із практичної

точки зору важливим є знання не тільки самих умов, але й способів їхньої реалізації. Саме ця, практична сторона стає вирішальною в ході втілення задуму. Водночас виникає багато суто практичних питань. Наприклад, що являє собою перелік цілей? Чим обумовлюється можливість операції вибору? Як домогтися усвідомлення значущості цілей викладачами й курсантами? За допомогою яких засобів можна домогтися створення потужної мотиваційної основи навчальної діяльності? Нарешті, якою може бути прогнозована якість результатів функціонування такої цілеспрямованої системи, тобто, що будуть являти собою в якісному відношенні її випускники? На наше тверде переконання, саме психологічне забезпечення процесу професійної підготовки правоохоронців може стати запорукою забезпечення умов цілеспрямованості процесу професійної підготовки та надати обґрунтовані відповіді на ці питання.

Відповідь на перші два питання лежить у площині аналізу взаємодії системи професійної підготовки з «практикою». Ця взаємодія пояснюється тим, що саме реформування правоохоронних органів і, відповідно, процесу професійної підготовки правоохоронців стали можливими як відповідь на значні зміни, що відбуваються у правоохоронній практиці і на необхідність задоволення потреби суспільства у висококваліфікованих кадрах. Але які саме зміни мають відбуватися? Яка модель правоохоронних органів може стати найбільш ефективною для України? У 2014 році на сайті Білого дому Д. Хадсон презентував федеральні програми змін у діяльності поліції, необхідність яких була викликана заворушеннями у Фергюсоні, Міссурі тощо, та зауважив, що в Америці думки стосовно правоохоронної діяльності швидко змінюються (Hudson, 2014). В Україні взагалі важко узагальнити погляди та думки на перспективні напрямки реформування професійної підготовки поліцейських. Прихильників різних «варіантів розвитку» майже стільки ж, скільки і самих варіантів. Невизначеність цілей породжує й невизначеність шляхів до них.

С. Серені-Массинджер та Н. Вуд вивчали зв'язок освітніх інституцій з програмами підготовки поліцейських, що дозволило їм у публікації 2016 року на ґрунті вивчення досвіду підготовки поліцейських резюмувати, що традиційне навчання в академії в теперішній час спирається на механічне запам'ятовування та тактичні навички. Більшість поліцейських академій використовують біхевіористичний стиль навчання, при якому інформація надається через лекцію, при цьому очікується, що курсант буде застосовувати цю інформацію на практиці. Навчання, яке базується лише на відтворюючому підході, не надає тим, хто навчається, можливості покращити вміння вирішувати проблеми через застосування критичного мислення (Sereni-Massinger, Wood, 2016, р. 141).

П. Макдермотт та Д. Халс звертають увагу на те, що традиційне навчання в академії не сприяє розвитку навичок вирішення проблем. Замість цього, пишуть автори, пропонується такий підхід до навчання та освіти, при якому інструктор надає навчальний матеріал, після чого здійснюється оцінювання. Але ж на поліцейських покладається обов'язок підтримувати

соціальний порядок і будувати суспільні стосунки. А нові поліцейські, які починають виконувати свої професійні обов'язки в американському суспільстві, позбавлені навичок вирішення проблем (McDermott, Hulse, 2012).

Поліція в демократичних суспільствах існує в політичному вимірі, в якому визнається важливість соціальної справедливості, соціальної згуртованості, чесності, рівності і прав людини. Д. Бейлі і Е. Бітнер (1984) стверджують, що цим цінностям можна навчити поліцейських. Р. Робертс зазначає, що освіта (а не підготовка) є необхідною для розвитку цих цінностей і ефективним є використання розмежування цих понять, яке підтримує та підвищує продуктивність співробітників поліції, відповідальність і професіоналізм (Roberts, Bonn, 2004).

Відмінною рисою самоорганізованих систем є їхній цілеспрямований характер, що є неможливим без необхідної мотиваційної підтримки. Разом з цим відомо, що системи, які самоорганізуються, є й такими, які саморозвиваються, що виражається у послідовному підвищенні рівня організованості системи. Оскільки йдеться про самоорганізацію перш за все розумової діяльності, у систему якої органічним елементом входять і мотиви, то підвищення рівня її організованості автоматично збільшує рівень організованості й системи мотивів, тобто сприяє усвідомленню курсантами мотивів власної професійної підготовки і професійної діяльності. Яка ж ланка в системі професійної підготовки правоохоронців може сприяти реалізації вказаних напрямків? На наше тверде переконання, таку функцію може виконати система психологічного забезпечення. Якими можуть бути результати функціонування такого цілеспрямованого процесу професійної підготовки? Насамперед це стосується прогнозу відносно можливостей і здатностей курсантів, що вийшли зі стін ВНЗ. Результати виконання всіх умов цілеспрямованості будуть полягати у виробленні у курсантів здатностей до *самостійної* постановки цілей діяльності, *усвідомлення суті* своєї діяльності (навчальної — у ВНЗ, професійної — на робочому місці), до *множинного вибору* засобів і способів досягнення професійно й особистісно значущих цілей.

Потенціал, закладений у межах цілеспрямованого процесу професійної підготовки, неминуче буде спонукати випускника до самовдосконалення. Здатність самостійно обирати цілі й засоби їхнього досягнення робить людину вільною. При цьому випускник виявляється здатним до усвідомлення змісту своєї діяльності, і це робить його самодостатнім. Як відзначалося вище, вибір завжди є тісно пов'язаним з відповідальністю. Навчання, яке сфокусовано на вирішенні проблем, критичному мисленні та міжособистісному спілкуванні, забезпечить сучасних правоохоронців таким набором професійних навичок, який допоможе їм більш ефективно справлятися з тими подіями, які повсякденно виникають у професійній діяльності поліцейських. Таким чином, перед нами самостійна, творча, вільна й самодостатня людина, розвиток якої можливо здійснити в межах цілеспрямованого процесу професійної підготовки.

За кордоном проблема поліцейської освіти та вплив її різних форм на формування особистості поліцейського в тих чи інших її проявах також не втрачає своєї актуальності. Так К.А. Патерсон в огляді Програми академічної освіти поліцейських (2015 р.) зазначає: «Освіта поліцейських є головним питанням в процесі культурних змін і реформ» (Pease, 2006, p.121).

Висновки

Психологічний супровід процесу професійної підготовки відкриває перспективи поліпшення якості підготовки правоохоронців на основі ідеї самоцінності особистості майбутнього фахівця і особистісно-орієнтованих підходів шляхом встановлення зворотного зв'язку між професійною підготовкою і правоохоронною практикою, розширення бази цілеукладання, конкретизації навчальних цілей, активізації і технологізації навчального процесу.

При цьому цілі професійної підготовки правоохоронців набувають особливих установок і орієнтирів: формування активно-творчої особистості, здатної до перспективного розвитку і вдосконалення у процесі формування професійної компетентності. Сенс організації психологічного забезпечення процесу професійної підготовки полягає у створенні умов для формування у курсантів досвіду самостійного вирішення пізнавальних, комунікативних, організаційних, моральних і інших проблем, що НЕ формується достатньою мірою в умовах сучасного змісту освіти.

Модернізація освіти, тобто забезпечення її відповідності запитам і можливостям суспільства, здійснювалася завжди - тою чи іншою мірою. Ця міра залежить від здатності системи професійної підготовки до змін, а сама ця здатність багато в чому визначається підходом до постановки цілей, відбору змісту, організації освітнього процесу, оцінки досягнутих результатів.

Література / References

- Russell, L. Ackoff, Fred E. Emery (1974).** On Purposeful Systems. tr.from english M.: "Sov. Radio", 272.[in Russian].
Расселл, Л. Акофф, Фред, Э. Эмери, Ф. (1974). О целеустремленных системах: пер. с англ. М., «Сов. радио», 272.
- Knyazeva, E. N., Kurdyumov, S.P. (1994).** Laws of evolution and self-organization of complex systems. М.: Nauka. 236.[in Russian].
Князева, Е. Н., Курдюмов, С. П. (1994). Законы эволюции и самоорганизации сложных систем. М.: Наука. 236.
- Bayley, D., Bittner, E. (1984).** Learning the skills of policing. *Law and Contemporary Problems*, 47, 4, 35-59.
- Feltes, J. (2002).** Community-oriented policing in Germany. *Policing: An International Journal of Police Strategies and Management*, 25, 1, 48-59.
- Hudson, D. (2014).** Building trust between communities and local police. *The WHITE HOUSE: site* 01.12.2014. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/blog/12/01/building-trust-between-communities-and-local-police>
- Marenin, O. (2005).** Building a global police studies community. *Police Quarterly*, 8, 1, 99-136.

McDermott, P., Hulse, D. (2012). Focus on training: Interpersonal

skills training in policy academy curriculum. *FBI Law Enforcement Bulletin*, 81, 2, 16-20.

Paterson, C. A. (2015). Review of Police–Academic Educational Collaborations. *Collaborative Policing: Police, Academics, Professionals, and Communities Working Together for Education, Training, and Program Implementation*, CRC Press, 119-137.

Peace, R. (2006). Probationer training for neighborhood policing in England and Wales. *Policing: An International Journal of Police Strategies and Management*, 29, 2, 335-346.

Roberg, R., Bonn, S. (2004). Higher education and policing: where are we now? *Policing: An International Journal of Police Strategies*

and Management, 27, 4, 469-486.

Sereni-Massinger, C., Wood, N. (2016). Linking Educational Institutions with Police Officer Training Programs. *Journal of Education and Learning*, 10(2), 139-146.

Williams, S. (2012). How will social intelligence influence a police officer's interaction with the public by 2020? *California Commission on Peace Officer Standards and Training*, 13.

Williams, S. (2012). How will social intelligence influence a police officer's interaction with the public by 2020? *California Commission on Peace Officer Standards and Training*, 13.